

Razkrinkan veliki mit o GS pridelkih

Obsežna najnovejša raziskava dokazala, da GS soja daje 10 odstotkov manjši pridelek kot njej enakovredna običajna soja

<http://www.independent.co.uk/environment/green-living/exposed-the-great-gm-crops-myth-812179.html>

Geoffrey Lean, urednik okoljskih objav britanskega časnika THE INDEPENDENT
nedelja, 20. april 2008

Ugledna najnovejša raziskava je pokazala, da se z genskim spreminjanjem pridelki v resnici zmanjšujejo, s čimer je postavljena na laž trditev, da je za rešitev pomanjkanja hrane na svetu treba povsem preiti na sporno tehnologijo gensko spremenjenih (GS) poljščin.

Raziskava — v minulih treh letih jo je izpeljala Kansaška univerza v t. i. žitorodnem pasu ZDA — je pokazala, da GS soja daje približno 10 odstotkov manjši pridelek kot njej enakovredna navadna soja, kar postavlja na laž zagovornike genske tehnike, ki naj bi po njihovih trditvah povečala pridelek.

Profesor Barney Gordon z oddelka za poljedelstvo na Kansaški univerzi pravi, da so ga v zadevno raziskavo — tako je izjavil za revijo *Better crops (Boljši pridelek)* — spodbudile izjave številnih kmetovalcev, ki so se odločili gojiti GS poljščine, potem pa “opazili, da pričakovani pridelek ne dosega pričakovanj niti v najugodnejših razmerah”. Dodal je: “Ljudje so se spraševali ‘kako to, da ne pridelam več toliko kot prej?’”

Profesor je na istem polju gojil Monsantoovo sojo in skoraj istovrstno navadno sojo. Pridelal je le 70 mernikov GS soje na jutro, medtem ko je na enaki obdelovalni površini pridelal 77 mernikov navadne soje.

GS soja — z genskim inženiringom spremenjena tako, da je odporna na Monsantoov herbicid *roundup* — si je opomogla šele po dodajanju mangana, kar navaja na sklep, da je gensko spreminjanje soje zmanjšalo njeno sposobnost črpanja te bistvene kemične prvine iz zemlje. Vendar pa se je kljub dodajanju mangana pridelek GS soje le izenačil s pridelkom navadne soje, ni pa ga presegel.

Zadevna raziskava potrjuje ugotovitve raziskave, opravljene na *Univerzi Nebraska*, ki je za drugo vrsto Monsantoove GS soje ugotovila, da daje 6 odstotkov manjši pridelek kot njej najbolj podobna navadna soja in 11 odstotkov manjšega kot najboljša gensko neoporečna soja, ki se dobi na trgu.

Nebraska raziskava je svoje ugotovitve razložila z delovanjem dveh dejavnikov. Prvič, gensko spreminjanje rastline terja čas, medtem pa se na trgu pojavijo že izboljšane sorte navadne soje, ki dajejo večji pridelek. To je potrdilo tudi *Ministrstvo ZDA za poljedelstvo*, ki sicer neomajno zagovarja gensko spreminjanje poljščin, strinjajoč se z navedbo, da je opisani časovni zamik verjetno kriv za “zmanjšanje” pridelka.

Vendar pa je nesporno, da so GS poljščine dale manjši pridelek kot njihove skoraj povsem istovetne navadne sorte soje, kar navaja na sklep, da obstaja še drug dejavnik in da je pridelek manjši prav

Minuli teden je najobsežnejša tovrstna raziskava, ki je bila kdajkoli opravljena — v okviru *Mednarodnega ocenjevanja poljedelskih ved in tehnologij za razvoj* — pokazala, da GS poljščine ne rešujejo vprašanja svetovne lakote.

zaradi genskega spreminjanja. Najnovejša kansaška raziskava potrjuje oba opisana dejavnika in ju pojasnjuje.

Kaže, da se v ZDA podobno dogaja z GS bombažem, kjer se je celotni pridelek bombaža zmanjšal celo potem, ko je bil ves bombaž pridelan iz GS sort.

Monsanto je včeraj izjavil, da je presenečen nad zmanjšanjem pridelka, ki ga je pokazala kansaška raziskava, ni pa bil presenečen nad dejstvom, da je pridelek Monsantoove GS soje manjši od pridelka navadne soje. Izjavil je, da v raziskavi uporabljena soja ni bila gensko spremenjena z namenom povečanja pridelka, zdaj pa se razvija taka GS soja, ki ga bo povečala.

Kritiki ne verjamejo, da bo Monsanto razvil tako GS sojo, saj bi to terjalo njeno še obsežnejše gensko spreminjanje. Obenem pa Lester Brown, predsednik *Earth policy institute* (Zavoda za politiko zemlje) iz Washingtona in eden prvih, ki je napovedal sedanjo krizo s hrano, pravi, da poljščine zaradi svoje fiziologije zdaj dajejo skrajne, še dosegljive pridelke.

Kot nekdanji vrhunski pridelovalec poljščin je sedanje pridelke primerjal s človekom tekačem. Odkar je Roger Bannister pred 50 leti pretekel miljo s časom pod štirimi minutami, se je najboljši čas teka na miljo izboljšal bore malo. "In kljub vsemu napredku v treningu teka nihče ne razmišlja o možnosti, da bi bilo miljo možno preteči v treh minutah."

Minuli teden je najobsežnejša tovrstna raziskava, ki je bila kdajkoli opravljena — v okviru *Mednarodnega ocenjevanja poljedelskih ved in tehnologij za razvoj* (*International Assessment of Agricultural Science and Technology for Development*) — pokazala, da GS poljščine ne rešujejo vprašanja svetovne lakote. Profesor Bob Watson, vodja zadevne raziskave in glavni znanstvenik na *Ministrstvu za okolje, hrano in podeželje*, je na vprašanje, ali GS poljščine lahko pomagajo odpraviti lakoto po svetu, odgovoril: "Preprost odgovor je, ne morejo."

aprila 2008 poslovenil Mitja Fajdiga